

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 czerwca 2019 roku, skierowanym przeciwko G. V. Niestandardyzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W. (pismo zatytułowane „zażalenie”), powódka T. F. reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata wniosła o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku sądu polubownego wydanego przez arbitra radcę prawnego P. B. z dnia 10 maja 2006 roku w B., sygnatura akt 66/02/06. Pozew został złożony do Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej. Jako podstawę faktyczną żądania pozwu powódka - poprzez swojego pełnomocnika - powołała: zarzut spełnienia świadczenia objętego spornym tytułem wykonawczym, zarzut przedawnienia objętego nim roszczenia oraz zarzut nieważności postępowania przed sądem polubownym i wadliwości wydanego w tym postępowania wyroku. Powódka wniosła również o zwolnienie jej od kosztów sądowych z uwagi na jej trudną sytuację materialną, a także o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu z uwagi na skomplikowanie sprawy pod względem prawnym i faktycznym. Wniosła również o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej jej z urzędu oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte w żadnej części (pozew zatytułowany „zażalenie” k. 4-6, pismo procesowe pełnomocnika powódki k. 51).

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2020 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bielsku – Białej zwolnił powódkę od kosztów sądowych w całości oraz oddał jej wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (postanowienie k. 19). Na skutek skargi powódki z dnia 9 czerwca 2020 roku (data pisma) na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 28 kwietnia 2020 roku w przedmiocie oddalenia jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku - Białej z dnia 18 sierpnia 2020 roku ustanowiono dla powódki pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata, którego wyznaczyć miała Okręgowa Rada Adwokacka w Ł.. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 21 października 2020 roku zmieniono orzeczenie tego Sądu z dnia 18 sierpnia 2020 roku w ten sposób, że pełnomocnika dla powódki miała wyznaczyć Okręgowa Rada Adwokacka w B. (skarga k. 24-25, postanowienie k. 28, postanowienie k. 39).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 11 grudnia 2020 roku Sąd ten stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał tutejszemu Sądowi Rejonowemu (postanowienie k. 56).

W odpowiedzi na pozew z dnia 1 lipca 2021 roku (data pisma) pozwany – reprezentowany przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie radcy prawnego, uznał powództwo w części – w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia uprawomocnienia się wyroku, ewentualnie od dnia 10 maja 2006 roku do dnia 9 czerwca 2013 roku. W pozostałym zakresie pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniesiono, że powództwo oparte na treści art. 840 k.p.c. nie może służyć ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zaś zarzut nieważności postępowania przed sądem polubownym nie może zostać w jego toku zgłoszony w sposób skuteczny. W zakresie zarzutu przedawnienia roszczeń objętych spornym tytułem wykonawczym pełnomocnik pozwanego wskazał, że w przedmiotowej sprawie znajduje zastosowanie 10-letni termin przedawnienia roszczeń nim objętych, który był w przeszłości przerywany przez stronę pozwaną, więc przedawnieniu nie uległa żadna część objętej wyrokiem należności głównej, kosztów postępowania ani odsetki ustawowe za okres od dnia 9 czerwca 2013 roku do chwili obecnej. Pełnomocnik pozwanego wskazał również, że w zakresie już wyegzekwowanego od powódki roszczenia powództwo winno zostać oddalone (odpowiedź na pozew k. 102-105, pełnomocnictwo k. 106).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 10 maja 2006 roku Arbitr radca prawny P. B. prowadzący kancelarię w B. po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym na skutek pozwu wniesionego w dniu 27 lutego 2006 roku przez powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. przeciwko T. B., w związku z zapisem na sąd polubowny, wydał w sprawie 66/02/06 wyrok, w którym zasądził od pozwanej T. B. na rzecz powoda kwotę 8.831,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi licznymi

od dnia 27 lutego 2006 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 170,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Odpis wyroku został doręczony powodowi w dniu 15 maja 2006 roku, zaś pozwanej 2 czerwca 2006 roku. Wyrok stał się prawomocny. Tytuł wykonawczy wydano pełnomocnikowi wierzyciela w dniu 26 lipca 2006, po nadaniu mu sądowej klauzuli wykonalności (akta sądu polubownego wraz z wyrokiem k. 120 akt sprawy).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej wydanym w sprawie I Co 2711/06 z dnia 25 lipca 2006 roku nadano w/w wyrokowi klauzulę wykonalności. Zażalenie powódki T. F. na w/w postanowienie z dnia 11 marca 2019 roku (data nadania w UP) zostało odrzucone postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 23 maja 2019 roku. Zażalenie powódki T. F. na w/w postanowienie Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 23 maja 2019 roku zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z dnia 29 października 2019 roku wydanym w sprawie II Cz 673/19 (postanowienie k. 11, zażalenie k. 17-18, postanowienie k. 31, zażalenie k. 38, postanowienie Sądu Okręgowego k. 65-67 w załączonych aktach I Co 2711/06).

W dniu 14 czerwca 2016 roku G. V. Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł do Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej wniosek o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu w postaci wyroku sądu polubownego z dnia 10 maja 2006 roku wydanemu w sprawie 66/02/06 jako następcy prawnemu poprzedniego wierzyciela (pозwanego). Wniosek został skierowany przeciwko powódce T. F.. Sprawa zawisła w Sądzie Rejonowy w Bielsku – Białej za sygnaturą akt I Co 1672/16 i została zakończona wydaniem w dniu 27 czerwca 2016 roku postanowienia uwzględniającego w całości żądania wniosku. Zażalenie powódki na w/w postanowienie Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej zostało odrzucone przez ten sam Sąd postanowieniem z dnia 27 grudnia 2018 roku. Kolejne zażalenie powódki na postanowienie Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej z dnia 27 czerwca 2016 roku zostało odrzucone przez ten sam Sąd postanowieniem z dnia 11 czerwca 2019 roku (wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k. 1, postanowienie k. 14, postanowienie k. 104, postanowienie k. 113 - w załączonych aktach I Co 1672/16).

Na podstawie powyżej opisanego szczegółowo tytułu wykonawczego, na wniosek wierzyciela (poprzednika prawnego pozwanego) zostało wszczęte przeciwko powódce postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łęczycy A. Z.. Postępowanie to zawisło za sygnaturą akt Km 940/08. Zostało ono umorzone postanowieniem z dnia 25 maja 2011 roku z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności prowadzonej w nim egzekucji. W jego toku nie wyegzekwowano na rzecz wierzyciela od powódki żadnych kwot (kopia postanowienia k. 113).

Na podstawie powyżej opisanego szczegółowo tytułu wykonawczego pozwany złożył kolejny wniosek egzekucyjny skierowany przeciwko powódce. Wniosek ten został skierowany do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu A. B.. Sprawa ta zawisła za sygnaturą akt Km 3242/16. Egzekucja prowadzona przeciwko powódce w toku w/w postępowania okazała się być skuteczną i była prowadzona przez kilka lat ze świadczenia emerytalnego powódki. W jego toku wyegzekwowano od powódki następujące kwoty: 199,85 zł wydatków w toku egzekucji, 2.746,98 zł opłaty egzekucyjnej (różne jej podstawy) i 18.695,34 zł na rzecz wierzyciela. Część w/w kwoty została wyegzekwowana na rzecz wierzyciela z wpłat bezpośrednich powódki. Postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 3242/16 zostało umorzone na wniosek wierzyciela postanowieniem komornika sądowego z dnia 19 listopada 2019 roku. Wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego został umotywowany przez wierzyciela spłatą należności na jego rzecz przez powódkę. Według wyliczeń komornika sądowego stan zaległości w sprawie egzekucyjnej na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosił 2.964,30 zł należności głównej i 237,00 zł odsetek (kopia karty rozliczeniowej k. 89-90, stan zaległości w sprawie k. 91-92, postanowienie k. 112).

Wniosek pełnomocnika powódki o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron został pominięty jako zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania w sprawie, gdyż okoliczności które strona powodowa chciała za jego pomocą wykazać zostały, w ocenie Sądu Rejonowego, wyjaśnione w sposób już dostateczny na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w sprawie. Wniosek ten również częściowo dotyczył okoliczności pozostających bez wpływu na treść merytorycznego orzeczenia Sądu w sprawie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie jako niezasadne.

Powódka, reprezentowana przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie adwokata, jako podstawę prawną żądania pozwu wskazała na treść art. 840 § 1 k.p.c.

Jednak w tym miejscu należy wskazać i wyraźnie podkreślić, że powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Podstawą tego powództwa nie jest bowiem właściwa dla środka zaskarżenia wadliwość orzeczenia sądowego, będącego składnikiem tytułu wykonawczego. W związku z tym na podstawie art. 840 k.p.c. nie jest dopuszczalna merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego orzeczenia. Podważenie prawomocnego orzeczenia może bowiem nastąpić w trybie nadzwyczajnego środka zaskarżenia (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku, II PR 372/72, OSP 1973, Nr 11, poz. 222). W żadnym wypadku wyrok uwzględniający powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie zmienia treści orzeczenia sądowego stanowiącego element składowy tytułu wykonawczego (tak też: A. M. w komentarzu do art. 840 k.p.c., wydanie 1, rok 2020, dostępny w bazie L.).

Mając powyższe na uwadze powyższe oraz treść art. 1208 k.p.c. statuującego termin do złożenia skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, bez dalszych rozważań pozostawiono zarzut pełnomocnika powódki wskazujący na nieważność postępowania przed sądem polubownym i wadliwość wydanego tam wyroku, gdyż zarzut ten winien być zgłoszony w toku innego postępowania sądowego oraz w terminie, który już dla powódki upłynął.

Kolejny z zarzutów podniesionych przez pełnomocnika powódki w postaci zarzutu spełnienia świadczenia nie tyle okazał się niezasadnym co nie mógł stanowić (co do zasady) podstawy uwzględnienia żądania pozwu - pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Nie może bowiem budzić i nie budzi wątpliwości Sądu, że podstawą przesłanką pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jest to, aby tytuł nadawał się do egzekucji i aby istniała realna możliwość jego wykonania. Nie można pozbawić wykonalności tytułu, który już nie jest wykonalny na skutek zapłaty czy wyegzekwowania całości (czy też części - jak to miało miejsce w przedmiotowej sprawie) objętego nim roszczenia. W zakresie kwoty przymusowo wyegzekwowanej od powódki w toku postępowania w sprawie Km 3242/16 - powództwo nie mogło okazać się zasadnym - wobec jej uprzedniego wyegzekwowania od dłużniczki.

Kolejno, pełnomocnik powódki powołał się na fakt przedawnienia roszczeń objętych spornym tytułem wykonawczym. Powództwo wniesione w przedmiotowej sprawie, a oparte na zarzucie przedawnienia roszczeń okazało się również niezasadne, w tym z uwagi na powołany powyżej fakt (częściowego) wyegzekwowania objętych nim roszczeń.

Jak stanowi art. 125 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat 10-ciu (przepis w tej wersji obowiązującej do dnia 9 lipca 2018 roku - znajdujący zastosowanie w przedmiotowej sprawie), chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Mając na uwadze fakt, że statuowany przez przepis art. 125 k.c. w poprzednim brzmieniu 10-letni termin przedawnienia roszczeń objętych spornym tytułem wykonawczym na dzień 9 lipca 2018 roku (data zmiany przepisu art. 125 k.c.) nie minął – w przedmiotowej sprawie nie jest możliwe przyjęcie, że przedawnieniu uległy należności zasądzone spornym tytułem wykonawczym. Na takie stwierdzenie pozwala brak bezczynności wierzyciela i wielokrotne przerwanie biegu terminu przedawnienia roszczeń objętych spornym tytułem wykonawczym.

Zajście po wydaniu tytułu egzekucyjnego zdarzenia, na skutek którego zobowiązanie nie może być egzekwowane, to między innymi podniesienie zarzutu przedawnienia zasądzonych roszczeń i upływ czasu. Zarzut podniesiony przez powódkę nie okazał się jednak zasadnym. W tej sprawie wystąpił upływ znacznego okresu czasu od wydania orzeczenia. Pozwany wykazał jednak, iż przerywał jego bieg i to wielokrotnie. Przerwanie biegu terminu przedawnienia jest instytucją uregulowaną w art. 123 § 1 k.c. i art. 124 k.c. Bieg terminu przedawnienia przerywa się przez

każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Po każdym przerwaniu bieg przedawnienia biegnie na nowo, jednak przedawnienie nie biegnie, dopóki postępowanie przed sądem lub innym organem nie zostanie zakończone. Skutek przerwania biegu terminu przedawnienia wystąpił w przedmiotowej sprawie kilkakrotnie, a to na skutek składania kolejnych wniosków o nadanie klauzuli wykonalności i wszczynanie kolejnych postępowań egzekucyjnych w sprawach Km 940/08 i Km 3242/16, a także na skutek złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. w sprawie I Co 1672/16.

W tej sprawie brak jest więc co najmniej 10-cioletniego okresu bezczynności wierzyciela, co mogłoby spowodować przedawnienie należności głównej oraz kosztów postępowania. Przedawnieniu mogła jednak ulec część odsetek ustawowych (opisanych w tytule wykonawczym), które stanowiąc należności okresowe należne w przyszłości – w rozumieniu art. 125 § 1 k.c., przedawniają się w terminie trzyletnim. Odsetkami takimi są odsetki należne po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego. Data ta została przyjęta przez Sąd meriti na dzień nadania tytułowi egzekucyjnego sądowej klauzuli wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Bielsku – Białej wydanym w sprawie I Co 2711/06 z dnia 25 lipca 2006 roku. Pełnomocnik powódki nie powoływał się na inną datę w tym zakresie. W aktach sądu polubownego również brak innych danych w tym zakresie. W późniejszym okresie czasu, pomiędzy datą umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 940/08 a data złożenia wniosku o nadanie w trybie art. 788 k.p.c. sądowej klauzuli wykonalności spornemu tytułowi wykonawczemu z zaznaczeniem przejścia uprawnień na pozwanego upłynął jednak okres przekraczający okres 3 lat. Za okres do dnia poprzedzającego o 3 lata (art. 125 k.c.) datę złożenia wniosku egzekucyjnego w sprawie 3242/16 odsetki ustawowe objęte spornym tytułem wykonawczym powinny zostać uznane za przedawnione. Mając jednak na uwadze fakt, że w toku w/w postępowania egzekucyjnego doszło do ich wyegzekwowania na rzecz wierzyciela (łącznie wierzyciel otrzymał kwotę 18.695,34 zł), o czym już była może we wcześniejszej części uzasadnienia – z chwilą ich przymusowego wyegzekwowania odpadła możliwość pozbawienia w tym zakresie tytułu wykonawczego wykonalności. Innej okoliczności (inny sposób księgowania w toku egzekucji) nie udało się wykazać pełnomocnikowi powódki.

Mając również powyższe na uwadze, na podstawie art. 213 par. 2 k.p.c., częściowe uznanie powództwa po stronie pozwanej Sąd uznał za sprzeczne z prawem i zmierzające do jego obejścia.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku – pkt 1.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd postanowił bowiem nie obciążać powódki obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego poniesionych przez niego kosztów postępowania w postaci wynagrodzenia pełnomocnika profesjonalnego reprezentującego pozwanego w sprawie - z uwagi na charakter sprawy i jej okoliczności faktyczne. Po pierwsze - pozwany jest profesjonalistą, podmiotem trudniącym się zawodowo obrotem i dochodzeniem wierzytelności, na stałe korzystającym z fachowej obsługi prawnej. Po drugie - powódka jest osobą schorowaną, w podeszłym wieku. Utrzymuje się z emerytury w bardzo niskiej wysokości (oświadczenie o stanie rodzinnym k. 15-17). Po trzecie, powódka była przekonana, choć błędnie, o słuszności swojego stanowiska w sprawie wobec faktu, iż od chwili powstania tytułu wykonawczego, który był przedmiotem zainteresowania Sądu w przedmiotowej sprawie minął okres 15 lat.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku – pkt 2.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 4 ust. 2-3 w związku z § 8 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Stawka wynagrodzenia pełnomocnika powódki z urzędu została powiększona o podatek VAT.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku – pkt 3.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki z urzędu – bez pouczenia, przez portal;
2. poinformować pełnomocnika pozwanego (przez portal), że obecnie wydanie odpisu wyroku z dnia 4 sierpnia 2021 roku ze stwierdzeniem jego prawomocności nie jest możliwe, wobec faktu, że wyrok nie stał się jeszcze prawomocny; sprawa znajduje się na etapie doręczenia pełnomocnikowi powódki odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem;
3. kwit na kwotę 20 zł – do akt;
4. odpis wyroku wraz ze stwierdzeniem jego prawomocności przesłać (pocztą) pełnomocnikowi pozwanego po uprawomocnieniu się wyroku.